

גרמניה גנרלים על הסוס

70 מליונים גרמנים האזינו בתחילת חודש יולי, לא האמינו למשמע אוניהם. מעל גלי האתר הגיע לאזניהם נאום מר"ם: גנרל פרוש פתח את השער לפני כחות המהפכה הקומוניסטית.

"דעתי היא דעת כופר", אמר הגנרל. "אני תומך לא בקאפיטליזם ולא בסוציאליזם. מושגים כמו רכוש פרטי או כלכלה מתוכננת, שוב אינם משפיעים עלי... יש לחלק את האחר האדם שהכתיב ממשלות והפיל אותן בעזרת הקצונה והנשיא-המרשל, עד שהגיע בעצמו לדרגת קאנצלר.

תוצאות הנאום היו מהירות ומכרעות. המרשל פון הינדנבורג, נשיא המדינה, בעל קרקעות שמרני ביותר, פיטר את הגנרל, ובזאת פילס את הדרך לפני עלייתו של היטלר לשלטון כעבור ימים מעטים. בלהבות הרייכס-טאג, שהוצת ע"י הנאצים, והטורו שבא בעקבותיו, נשכח הגנרל, עד שהנהרג ע"י סוכני הגיסטאפו כעבור שנה וחצי, בשעה שאכל ארוחת צהרים בביתו.

החיינים הפקירו אותנו. אולם הקירבה בין הקצינים האצילים של הצבא הגרמני ובין הרעיון הקומוניסטי (וברית המועצות) לא הייתה מקרית. בזה אחר זה הביעו קצינים גרמנים, בשיחות פרטיות, אהדה למשטר, הדומה לזה של סטאלין. אמר פון בלומברג, שר-המלחמה הראשון של היטלר: "הייתי ברוסי... ראיתי מה יכול הצבא להשיג מן ההמונים... כמעט הפכתי בולשביק... על כל פנים, הפכתי נאצי-סוציאליסטי". הכוונה: הוא הבין, כי דרושה תנועה המונית, כדי לקרב את האזרח לצבא, להכניס לנכונות למות בחזית למען רעיונותיו.

נטיה זו נבעה מן האמונה, שהיתה בלב כל הגנרלים הגרמנים, שראו את המהפכה ב-1918, כי הצבא הגרמני של או התמוטט בגלל המרחק הרב בין הטוראי המגויס, לבין הקצין האציל. "העולם אסור שיחזרו ימי אוגוסט 1918", אמר פון בלומברג, "כשהחילים הפקירו אותנו, — הקצינים, ונטשו את החפץ-רות".

המסקנה של הגנרלים היתה: יש להעלות את היטלר לשלטון, כי היטלר ותנועתו ילהיבו את ההמונים למלחמה, יתנו לצבא בסיס המוני מוצק. **יונקרים אדור-מים.** הנסיות של הגנרלים לרעיונות סוציאליסטיים אמת-יים או מנופפים נראו תה, בעיני רבים, מזוהה למדי. הגנרלים הגרמנים הם כח סגורה ביותר, בני קומץ משפחות אציליות מדוריות, ש"כמעט כולם היו בעלי לות אחוזות עצומות. משפחות אלה — ה"יונקרים" הידועים היו חוסי-השדרה של הריאקציה השחורה ביותר, אויבים מושבעים אפילו לבורגנים, תלשינים ול-סוחרים.

אולם קצינים רבים, בתקופה שאחרי 1918, וביחוד הצעירים שביניהם, החלו מבינים, כי העמדה הריאקציונית של ה"אצולה" התפנה מכשול ליחסים בין הצבא וההמונים. מאידך, לא יכלו שלא לגלות דמיון מסוים בין השקפתם הצבאית ובין המשטר הקומוניסטי: גם בחיי צבא וגם במדינה הקומוניסטית אין רכוש פרטי. בשני המשטרים קיימים: משמעת חמורה, ציות לפקודות הבאות מלמעלה, תכנון קפדני, שואת היוזמה הפרטית, שאיפה להכנעת הפרט, באופן מוחלט, לרצון הכלל.

אייק

גורם נוסף, שאף הוא לא נעלם מעיני הגנרלים הגרמנים: כברית המועצות זכו הקצינים של הצבא האדום בכבוד ציבורי עצום, ובמשכורות שגלו בהרבה על שכר הפועלים.

צבא במחתרת. אולם זה לא היה הקשר הנפשי היחיד בין היונקרים הפרו-

סיים ובין רעיון הברית הגרמנית-רוסית. כש"אסר חוזה השלום של ורסי, בשנת 1919, על אמונים צבאיים מסויימים בצבא הגרמני הקטן, נחתם חוזה חשאי בין הממשלה הגרמנית והסובייטית, שלפיו הורשה לגרמנים להקים על אדמה סובייטית בתריסר מיליון אמונים לטאנקים, אווירונים, תותחנות כבדה. במרוצת הזמן ביצעו בלבנות רבים הרעיון, שלכאורה היה כדאי לרוסים ולגרמנים לשתף פעולה, לכבוש יחדיו את כל העולם. בעיני גרמני היה הרעיון כזה: לרוסים יש המונים מרחב, אוצרות גלם, אך חסר להם כשרון הארגון. הכשרון הזה והכשרון הטבעי, יש לגרמנים. אם תוקם ברית כזו, כשהצבא הגרמני הוא השותף העיקרי, לא יהיה כוח בעולם שיוכל להתנגד לה.

קצינים אלה שנאו את האנגלים ובזו לאי-טלקים, קיבלו בשמחה גלויה את ברית ריבנ-טרופ ומולוטוב בשנת 1939. אולם היטלר שיכנע אותם, שכחונותיו של סטאלין אפלות, שהוא זומם מזימות מלחמה וכיבוש בעתיד, שמוטב לגרמניה ל"השתלט על המרחב הרוסי בדרכי מלחמה. כשבאו ימי סטאלין, ליגנרד, התנפץ ה"חלום הגרמנים הבירגו שכם נופל מזה של הרוסים.

גרמניה חפ-שית. התעמלנים הסובייטים הבינו אל נכון את נפש הגרמנים. כשנפלו לידיהם, בסטאלינגרד, המרשל הגרמני פון פאולוס ומספר רב של קצינים גבוהים, החלו מיד להמשיך את הרעיון הישן, בשינוי נוסח: על הגרמנים להצטרף לגוש הסורבייטי, כשותפים שווים, זכויות, לעזור להם להדבר את העולם המערבי הרקוב. כתוצאה משכנוע זה, תנועת הקצינים "גרמניה החפשיית"; ה"סובייטים העמידו לי רשותה תחנות רדיו: אדירות. הסיכום: קצינים רבים בחזית המזרחית, שהבינו כי גרמניה איבדה את מלחמתה, נכנעו בלי קרב עקשני, להצטרף כשנסתיימה המלחמה, והחלו ירח הדבש הקצר בין אמריקה ורוסיה, הושטקה התנועה הגרמנית, אולם לא פוזרה. בלי פרסומת רבה הוסיפה להרחיב את השפעתה בקרב היונקרים המדוכאים, שעולמם חרב עליהם, אחוזותיהם

התמונות מימין ומשמאל הן חלק של תמונה אחת, שזולמה ביום 7 במאי 1945, כשגנרל אייזנהואר לחץ את יד הגנרל הסובייטי סטאלין. בשמחת הנצחון הראשונה. מאז שה"תונה התמונה, ושניהם מושיטים ידיהם ליוזשי הגנרל קייסל שנתלה.

קייסל

לא עוד פושעים פלייטי

סוסופרוב

הוחרמו וחולקו ל-איכרים. ברגע שנמרגה הידידות האמריקאית, ניתנה לגרמנים יד כמעט חפשית. עתה סיפר קצין גרמני, ששהה בשטח הסובייטי בגרמניה, בשיחות עתון אנגלי, פרטים סנסציוניים על התוצאות. מסתבר שכבר עתה מהווה הצבא הגרמני הסובייטי את הכח הצבאי החזק ביותר בגוש המזרחי, פרט לצבא הסובייטי עצמו.

המפקד: פועז נמל. בשנת האחרונה גדל הצבא הגרמני-המזרחי, לפי דו"ח זה, מ-50,000 ל-200,000 איש — כח העולה פי שנים על צבאו של המרשל רוקסובסקי בפולין. הצבא מצויד בטאנקים סובייטים חדישים (ס"ר-34, סטאלין-3), אולם אין הם נראים בכבישים. האמונים נערכים מחוץ לגרמניה, בשטח שהוקצב לכך במיוחד ע"י הממשלה הפולנית.

האדם המפקד על הצבא הזה הוא אחד הדמויות המסתוריות של מלחמת-האזרחים הספרדית. "גנרל גומז", מפקד גדוד מפורסם של הבריגדה הבינלאומית, אינו גנרל כלל, כי אם פועל-זמל מהמבורג, קומוניסט חתיק, שפיקד על פלוגות-הפעולה הקומוניסטיות, שהתנגשו ברחובות גרמניה עם פלוגות-הסער הנאציות לפני עליית היטלר לשלטון. שמו האמתי: וילהלם צייסר, בן 59. במשך 14 שנה חי במוסקבה, חונך לקראת תפקידו הנוכחי.

בהתאם לנוהג ה"סובייטי מימי טרוצקי, צורף למפקד ה"קומוניסטי, החסר הכשרה מקצועית, קצין ("ספץ") מקצועי. עני עוזרו של צייסר, סר הוא וינצנץ מילר, מפקד קורפוס ב"סטאלינגרד, אחד ה"גנרלים הגרמנים הראשונים שעברו ב"שבי, בגלוי, לתנועה הקומוניסטית. הרקע אופייני: מילר היה נוסאכיליו של קורט פון שליכר, שותף לרעיונותיו האנטי-קורסיים. לפני רצח שליכר הספיק לע"בור לצד הנאצי, פקד על דיביויה במלחמה הפולנית, והיה עולה, בלי ספק, למשרה חשובה במטהו של היטלר — לולא נפל בשבי הרוסי ובחר בדרך אחרת.

מסביב לציסר ו"מילר התקבץ מספר עצום של קצינים-מובטלים, גנרלים בעלי שם, ובעיקר אנשי מקצוע של השרותים השונים. אולם המשרה החשובה ביותר — מפקד העתונות — נמסרה, בכל זאת, לציבילי מובהק, לשעבר ראש-עיריית ברלין. לפי השמועה הציץ מילר לתפקיד זה קצין מקצועי, בעל יציבות רעיונית מפוקפקת, אולם צייסר והזירו: "עוד הצעה מסוג זה, ושנינו נחלץ

איש ידי רעהו, 3000 ק"מ ממזרח למוסקבה..."

שוב נותנים פקודות. הגרמנים רכשו לעצמם את הערכת הגנרלים הסובייטים, כשהצליחו לבצע דבר, ששום מדינה אחרת בגוש המזרחי לא הצליחה בו: הם ציידו את כל צבאם במכוניות מתוצרת עצמית. הקצינים הרוסיים, שהעריצו תמיד את ארגון השרותים הגרמניים, וזלזלו בכושם הצבאי של הפולנים, הרומנים, ההונגרים, החלו להשתמש יו"תר ויותר בידידיהם החדשים: קצינים גרמניים נשלחו לשאר הדימוקרטיות העממיות, ליעץ בשאלות צבאיות.

קצינים פולנים, בולגריים, צ'כיים נוכחו לדעת, בהתמרמרות מסוימת, כי אותם יונקרים פרוסיים, שביקרום לא מכבר בשליחות היטלר, החלו שוב לתת להם פקודות — הפעם בעזרת הרוסים. בעיניהם לא היתה זאת אלא אותה גברת, בשנוי אדרת. אולם התמרמרות זו היתה אילמת: רוקסובסקי הודיע ברורות, כי יחשל כל התנגדות לאומנית לתכנון הסובייטי הבינלאומי. עצה ידידותית דומה ניתנה ע"י גנרל ציפוק, המפקד הסובייטי בגרמניה, לקצינים הגרמניים, שקשה עליהם להתייחס עם עבדיהם מאתמול.

מונוקורדיה וחרכות. מובן מאליו, שהסובייטים לא היו היחידים, שנתפסו לרע"ן, לתת לגרמנים ללחום את מלחמתם. מהעבר השני של מסך הברזל צמח יכול שני של גנרלים מהסרי-עבודה, המוכנים להעמיד את המונקוללים והחרכות הישנים לרשות מעצמה, שחיתן בידם את האפשרות לעסוק שוב במקצועם החביב.

הקרע הוכשרה ע"י שורה שלמה של ספרים, חלקם כתובים גרמנית בידי הגנרלים עצמם, חלקם כתובים אנגלית ע"י מעריצים אנגלו-סכסים. ידוע ביותר ספרו של הגנרל האנגלי יאנג, שנפל בשבי הגרמנים בצפון-אפריקה, על ארוין פון רומל. "שועל המדבר", רכש את הערצת האנגלים עוד בימי המערכה על מצרים. שם בלט אומץ-לבו האיש וכשרונו הבלתי-יריביל כמפקד קרבי (אם כי לא כמתכנן צבאי).

הרמטכ"ל חוזר. הרמן לא פגע באו"ניים אטומות.

כשהופיע הגנרל אייזנהואר באירופה, כמפקד צבא האמנה האטלנטית, הביא עמו את הגלולה המרה לצרפתים ולאנגלים: אין לחלום על הגנת אירופה המערבית בלא כוח גרמני חזק. התכנית היתה מבוססת על ההנחה האילמת, שלא בוטאה ע"י הגנרל עדין-הרגש במלים, כי כחם של הצרפתים — אפס, רצונם במלחמה — פחות מאפס. אולם עתה נשמעה בשורה חדשה בפיו של אייק. אמר אייק לגרמנים: יש לש"כוח את העבר, ל"שתף פעולה, כדי למגר את הרוסים. אותה שעה שוחררו רוב הגנרלים, שנדונו כפושעי-מלחמה, מבתי-הסוהר האמריקאיים, הבריטיים, הצרפתיים, הבלגיים. לא נשאר ספק, שגם הצעד האחרון ייעשה: כבודם של הגנרלים הגרמניים יטוהר.

במשדרו של קונ"רד אדנאור, הקאנצלר של גרמניה ה"מערבית, כבר נתאספו הגנרלים הראשי של גרמניה, צבאיים, "יועצים" לקאנצלר, הקימו פחות או יותר, ב"גלוי את המסגרת ה"עתידיה של הצבא ה"גרמני המערבי, ב"ח"ר את הקצונה של צבא זה, שתהווה את

הגרעין הראשון למטכ"ל חדש. מכשירי הקרע הם קצינים בעלי נטיות דמוקרטיות ידועות. אולם גם הם הבינו, כי תפקיד הרמטכ"ל חייב להיות שמור לאדם, שקנה לעצמו את הערצת ההמונים הגרמניים בכשרונותיו הצבאיים, בימי המלחמה האחרונה. לא היה כמעט ספק מיהו האדם הזה: הינץ גודריאן, לשעבר הרמטכ"ל של היטלר.

גודריאן

... בשנוי אדרת